

Ombudsman

Aan:

De Minister van Financiën
Pietermaai 17
Curaçao

Uw nummer: 2016/058183

Uw brief van: 24 april 2017

Ons nummer: 145/2017

Onderwerp: betalingsprocedure Douane

Curaçao, 16 mei 2017

Geachte Minister,

Allereerst dank ik u voor uw schriftelijke reactie op mijn brief d.d. 16 december 2016, waarin ik mijn zorgen uitleg over de betalingsprocedure bij de Douane.

In uw reactie verwijst u naar een brief van het Hoofd Douane Curaçao, waarin een uitgebreide inhoudelijke uiteenzetting wordt gegeven die betrekking heeft op de stellingen die in de (zorg)brief van de Ombudsman staan. Op grond van de inhoud van uw brief, uiteraard gezien in samenhang met de brief van de Douane waarnaar u expliciet verwijst, concludeer ik dat u, kort samengevat, het ingezette beleid (de nieuwe betalingsprocedure) zal voortzetten en dat, mochten er concrete gevallen gesignaleerd kunnen worden waarbij deze betalingsprocedure voor problemen heeft gezorgd, u bereid bent om deze gevallen nader te bekijken.

Ter onderbouwing van uw conclusie heeft u diverse argumenten aangevoerd. De meest relevante argumenten worden hierna, omwille van de overzichtelijkheid, puntsgewijs (samengevat) aangegeven:

- a. de Ombudsman is niet bevoegd om een zorgbrief te versturen nu dit buiten het kader van zijn wettelijke bevoegdheden valt;
- b. de aanbeveling die de Ombudsman in zijn zorgbrief doet kan in het verlengde van het vorenstaande niet worden geplaatst, nu onduidelijk is wat de wettelijke grondslag is van deze aanbeveling;
- c. de Ombudsman heeft gedurende de voorbereiding van de zorgbrief, ook al is hem dit uitdrukkelijk verzocht, formeel geen contact opgenomen met het management van de Douane om de Douane in de gelegenheid te stellen om een standpunt in te nemen en nader toe te lichten;

- d. de Douane heeft voorlichting gegeven over het voornemen om de betalingsprocedure te wijzigen en de tijdens deze voorlichting aanwezige klanten hadden geen bezwaar tegen de voorgenomen wijziging van de betalingsprocedure;
- e. de Douane heeft voornamelijk grote klanten (aangevers, expediteurs en scheepsagenten), waardoor particuliere aangevers (individuele burgers) geen last kunnen ondervinden van de gewijzigde betalingsprocedure;
- f. de Ombudsman heeft verzuimd om te vermelden dat in het aangehaalde vonnis van Fundashon Pa Konsumido (FpK) tegen Aqualectra, Aqualectra de rechtszaak heeft gewonnen;
- g. het vonnis tussen Aqualectra en FpK is op grond van hetgeen hiervoor onder punt f is vermeld, niet op juiste wijze door de Ombudsman geïnterpreteerd; en
- h. de Regeling Muntstelsel Nederlandse Antillen 1989, waar de Ombudsman naar verwijst, vormt geen juridisch beletsel om de gewijzigde betalingsprocedure bij de Douane in te voeren.

Ad. a en b

De Ombudsman onderzoekt de behoorlijkheid van de gedragingen van de ministeries van Curaçao. Deze taak verricht de Ombudsman aan de hand van bij hem binnengekomen verzoekschriften dan wel ambtshalve. De Landsverordening ombudsman geeft onder andere regels met betrekking tot de wijze waarop de Ombudsman bij hem ingediende verzoeken onderzoekt.

De Ombudsman beschouwt het als een onderdeel van zijn taak om de behoorlijkheid van bestuur te bevorderen. Het bevorderen van de behoorlijkheid van bestuur wordt in de praktijk op verschillende manieren nagestreefd. Zo geeft de Ombudsman voorlichting aan diverse groepen en aan individuen die daar behoefte aan hebben en worden er ambtshalve doorgaans verschillende (zorg)brieven gestuurd waarin de Ombudsman richting het bestuur zijn zorgen kenbaar maakt over uiteenlopende onderwerpen.

Een (zorg)brief wordt doorgaans gestuurd in die gevallen waarin de Ombudsman van oordeel is dat een proactieve houding een effectieve, snelle en positieve bijdrage levert aan de wijze waarop de overheid functioneert. In een zorgbrief worden in principe dan ook geen standpunten ingenomen die niet tot stand hadden kunnen komen zonder het verrichten van een nader (diepgaand) onderzoek.

Voor de Ombudsman is het in ieder geval van belang dat er tussen hem en de overheid een dusdanige open communicatie bestaat dat ook met een gewone (zorg)brief gesignaleerde knelpunten kunnen worden opgelost. Het standpunt dat het versturen van een (zorg)brief buiten de bevoegdheid van de Ombudsman zou vallen wordt derhalve niet gedeeld. Wellicht ten overvloede merkt de Ombudsman op dat, zoals bij de formele onderzoeken die de Ombudsman uitvoert ook geldt, een aanbeveling die de

Ombudsman in een (zorg)brief doet niet bindend is. Het is een richtlijn ter bevordering van de behoorlijkheid van bestuur.

Ad. c

Gedurende de voorbereiding van zijn zorgbrief had de Ombudsman contact met een medewerker van de Douane. Het belangrijkste doel van dit contact was om na te gaan of de informatie die reeds door de Douane was gepubliceerd (zowel in de media als op de website van de Douane) klopte en nog actueel was. Deze medewerker was door de leiding van de Douane belast met het geven van informatie c.q. voorlichting aan belanghebbenden over de voorgenomen wijziging van de betalingsprocedures bij de Douane.

De informatie die deze medewerker van de Douane toentertijd aan de Ombudsman gaf was uitgebreid, helder en eenduidig en kon ook op de website van de Douane worden gevonden en geverifieerd. Het verzoek danwel advies van deze medewerker om een formeel verzoek in te dienen bij de leiding van de Douane heeft de Ombudsman niet gevolgd, mede vanwege het feit dat de beschikbare informatie naar het oordeel van de Ombudsman reeds voldoende concreet was. Het feit dat het Hoofd van de Douane niet uitdrukkelijk is gehoord vóór het versturen van de zorgbrief, terwijl de dienst (Douane) wel in de gelegenheid is gesteld om informatie te geven, doet uiteraard niet af aan de bevoegdheid van de Ombudsman om door middel van een brief zijn zorgen te uiten over een beleidsmatige beslissing die in beginsel onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Financiën valt. Dat de zorgbrief van de Ombudsman op een onzorgvuldige wijze tot stand zou zijn gekomen is dan ook niet juist.

Ad. d.

Het feit dat de Douane voorlichting heeft gegeven over het voornemen om zijn betalingsprocedure te wijzigen acht de Ombudsman heel positief. De gegeven voorlichting doet echter niet af aan de inhoud van de voorgenomen wijziging op beleidsmatig niveau. Dit wordt ook niet anders indien gedurende de voorlichtingsronde, zoals door de Douane gesteld, geen bezwaren zijn geuit tegen de voorgenomen wijziging. De juridische houdbaarheid van een beleidswijziging is immers niet alleen afhankelijk van het feit dat er wel of geen bezwaren worden ingediend. De wijziging van de betalingsprocedure, hoewel de noodzaak om deze procedure te moderniseren volstrekt begrijpelijk is, houdt naar het oordeel van de Ombudsman onvoldoende rekening met het geldende wettelijke kader. Het ligt echter voor de hand dat overheidsbeslissingen zoveel mogelijk steun moeten kunnen vinden in de wet maar ook in de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Ad. e.

Het standpunt dat de klanten van de Douane voornamelijk bestaan uit aangevers, expeditie en scheepsagenten, waardoor individuele particuliere aangevers geen last zouden ondervinden van de gewijzigde betalingsmogelijkheid is heel belangrijk. De regels met betrekking tot de in- en uitvoer van goederen sluiten individuele particuliere "aangevers" echter niet uit. Het is in ieder geval van belang om te benadrukken dat de aanbeveling van de Ombudsman (de mogelijkheid te behouden om engszins met contant geld te kunnen betalen) op zich betrekking kan hebben op alle personen en organisaties (klanten) die gebruik maken van de diensten die de Douane aanbiedt. Er is immers sprake van een openbare dienst waarvoor wettelijke regels gelden, ook voor wat betreft de wijze waarop voor deze diensten kan worden betaald (giraal of chartaal).

Ad. f. en g.

In de zorgbrief van de Ombudsman wordt de juridische essentie van de rechtszaak van de FpK tegen Aqualectra aangehaald. De essentie van de rechtszaak is dat Aqualectra de mogelijkheid is blijven bieden om met "cash" geld te betalen (bijvoorbeeld via de verschillende pagomatiko's op het eiland) en dat de rechter daarom van oordeel was dat een wijziging van de betalingsprocedure van/bij Aqualectra rechtmatig was. Het feit dat Aqualectra de rechtszaak heeft gewonnen, onderstreept juist het feit dat betaling met contant geld niet zomaar kan worden afgeschaft.

Ad. h.

De Ombudsman is van mening dat hetgeen in zijn zorgbrief staat vermeld over de Regeling Muntstelsel Nederlandse Antillen 1989 uitgaat van een juridisch juist standpunt. De essentie van de opmerking van de Ombudsman is dat de overheid bij het aanbieden van publieke (openbare) diensten papieren geld en munten niet zomaar kan weigeren, nu papieren geld en munten zijn aangewezen als wettige betaalmiddelen. Voor de volledigheid wordt hierbij verwezen naar hetgeen hierboven onder Ad. f. en g. is opgemerkt.

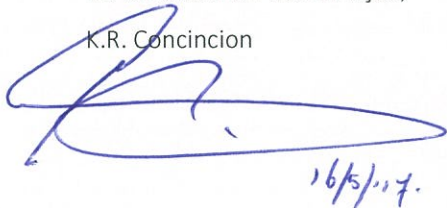
Conclusie en verzoek

De Ombudsman is van mening dat de afschaffing van de mogelijkheid om met contant geld (papier of munt) te betalen voor een openbare overheidsdienst, niet zomaar kan. Dit standpunt vindt naar het oordeel van de Ombudsman zowel in de jurisprudentie als in de wet steun.

Mede gelet op het bovenstaande, en gezien de onderhavige reactie van de Ombudsman op uw brief, wordt u verzocht om een nieuwe beslissing te nemen met betrekking tot de betalingsprocedure bij de Douane en uw huidige beslissing nader in beraad te nemen.

Hoogachtend,

De Ombudsman van Curaçao,
K.R. Concincion

c.c.

- De Minister van Bestuur, Planning en Dienstverlening